

Terug naar de kern!

INEKE DONKERVOORT

Het gaat goed met 'sport & bewegen'. In 2016 heeft een record aan Nederlanders eenmaal per week gesport: 61 procent ofwel 9,5 miljoen mensen. Dat doen ze individueel of in groepsverband, bij een commerciële aanbieder of bij een sportvereniging. Ook ontstaan de laatste jaren tal van nieuwe, particuliere initiatieven waar mensen kunnen sporten en bewegen. Er worden steeds meer survival runs georganiseerd. De indoor-trampoline-accommodaties schieten als paddenstoelen uit de grond. Er sporten en bewegen inmiddels meer mensen buiten dan binnen de georganiseerde sport. Dat laatste is NOC*NSF al jaren een doorn in het oog. Als reactie heeft de koepel de laatste jaren in zijn beleid staan dat sportverenigingen "open clubs" moeten worden. Het sportaanbod moet zo veranderen dat het aantrekkelijk wordt voor nieuwe of grotere groepen mensen. Dat kan door nieuwe sportvormen, bijvoorbeeld meer toegespitst op ouderen, andere openingstijden of andere vormen van lidmaatschap. Ook worden verenigingen gestimuleerd om samen te werken met overheden en maatschappelijke partners, om overheidsbeleid te helpen realiseren. Bijvoorbeeld om via sport mensen weer bij de arbeidsmarkt te betrekken of door specifiek sportaanbod te creëren voor specifieke doelgroepen.

In zijn recente proefschrift *De Waardenvolle Club* schetst Frank van Eekeren het ideaalbeeld van een club die zowel sportieve, zakelijke, culturele en publieke waarden tracht te realiseren. Hij geeft echter ook aan dat het voor bestuurders heel lastig is om al deze waarden in een vereniging, bevolkt door leden en stakeholders met uiteenlopende wensen en opvattingen, te reali-

seren. Hoe breng je dat allemaal duurzaam bij elkaar? Opvallend is dat Van Eekeren de "traditionele vereniging", de club die zich vooral richt op de eigen leden, als min of meer achterhaald terzijde schuift.

Het doel van NOC*NSF om verenigingen te stimuleren een open en/of waardenvolle club te worden, is een enorme uitdaging. Jaap Boonstra geeft in zijn recent verschenen boek *Veranderen van maatschappelijke organisaties* met tal van voorbeelden aan hoe lastig organisaties als sportverenigingen te veranderen zijn. Daarvoor zijn er binnen zo'n organisatie te veel uiteenlopende belangen en waardenoriëntaties. Bovendien zijn doelen of te behalen resultaten niet goed meetbaar. Echte verandering is vaak een zaak van de (zeer) lange adem.

In december 2016 bracht het Sociaal en Cultureel Planbureau de toekomstverkenning *De toekomst tegemoet* uit, over hoe Nederland zich richting 2050 kan gaan ontwikkelen. Daarin is ook een hoofdstuk gewijd aan veranderende sociale verbanden. In de toekomst, aldus het SCP, zullen we dankzij sociale media met meer mensen verbonden zijn dan ooit. Maar de tijd die we besteden aan sociale contacten neemt af. Wij staan met meer mensen minder in contact, begeven ons bij voor-

keur tussen soortgenoten en gelijkgezinden en zullen het contact met andersdenkenden vermijden. Met als gevolg dat toekomstige generaties steeds minder de sociale vaardigheden zullen hebben om onderlinge verschillen te overbruggen. Dat is, aldus het SCP, een gevaar voor de sociale cohesie in de maatschappij en een risico voor gevoelens van veiligheid en verbinding.

In het rapport *Naar een lerende economie* (2013) heeft de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) een aantal vaardigheden benoemd die van belang zijn voor het functioneren in de 21ste eeuw, zoals het vermogen tot samenwerken, verbinden, inleven en kritisch reflecteren. Vaardigheden die in een vereniging, in het contact tussen leden, kader en bestuur, tot ontwikkeling kunnen komen en 'geoeffend' kunnen worden. Waarom dan niet het verenigingsleven en de sportvereniging in het bijzonder profileren als een plek waar deze vermogens bij uitstek tot bloei kunnen komen? Dus niet in complexe verbanden samenwerking zoeken met nieuwe stakeholders, maar binnen een vereniging met en voor elkaar werken aan een veilige en gezellige gemeenschap. Die naar buiten gericht is, maar dat niet per se als doel heeft. Waar meningsverschillen en conflicten op een constructieve manier worden opgelost. Veel bestuurders weten dat dat al een immense klus is! De traditionele vereniging terug op het schild. Is dat niet ook een debat waard? ●

De traditionele vereniging terug op het schild. Is dat niet ook een debat waard?

Ineke Donkervoort is ex-topsporter, sportbestuurder, organisatiekundige en eigenaar van ID management & advies (www.idmanagementenadvies.nl).